

การดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐาน การอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4

Internal Supervision Affecting to Vocational Education Standards Performance of College Under Vocational Educational: Central Region 4

พลิษฐ์ ฟาเฟื่องวิทยากุล¹, อรพรรณ ตูจินดา², ดวงใจ ชนะสิทธิ์³
Pasit Fafuangwitayakul¹, Oraphan Toujinda², Duangjai Chanasid³

Received: 29 August 2024

Revised: 14 November 2024

Accepted: 4 December 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการดำเนินงานนิเทศภายในของสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาและ 3) วิเคราะห์การดำเนินงานนิเทศภายในของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูในสถานศึกษา สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 จำนวน 269 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่าง แบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามประเภทของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า

1) การดำเนินงานนิเทศภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย การนิเทศเพื่อแก้ไข การนิเทศเพื่อการสร้างสรรค์ การนิเทศเพื่อก่อ และการนิเทศเพื่อป้องกัน ตามลำดับ

2) การปฏิบัติงานตามมาตรฐานอาชีวศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ การจัดการอาชีวศึกษา และคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาที่พึงประสงค์ ตามลำดับ

3) การดำเนินงานนิเทศภายในของสถานศึกษา ประกอบด้วย การนิเทศเพื่อการสร้างสรรค์ (X_4) และการนิเทศเพื่อแก้ไข (X_1) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา

¹ นักศึกษาด้านวิชาการบริหารการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
E-mail: pasit.f@ovec.moe.go.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
E-mail: otooehinda@yahoo.com

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
E-mail: aod9329390@gmail.com

¹ Master of Education Thesis in Educational Administration. Nakhon Pathom Rajabhat University

² Corresponding author Thesis in Educational Administration. Nakhon Pathom Rajabhat University

³ Corresponding author Thesis in Educational Administration. Nakhon Pathom Rajabhat University

(Y_{tot}) โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 88.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมการวิเคราะห์การถดถอย คือ $= 0.15 + 0.74 (X_4) + 0.24 (X_1)$

คำสำคัญ: นิเทศภายใน, มาตรฐานการอาชีวศึกษา

Abstract

The research aimed to: 1) study the level of internal supervision performance of vocational Education, 2) study the level of operation followed by vocational education standards of institutes of vocational Education and 3) analyze Internal supervision performance affecting vocational education standards of institutes of vocational Education. The samples were 269 people of administrators and teachers in educational institutions under the Central Vocational Education Institute 4, derived by proportional stratified random sampling as distributed by educational institution. The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher. Data were analyzed with percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression.

The findings of this research were as follows.

1) Overall and in specific aspects, Internal supervision performance of vocational Education was at a high level. These aspects were supervision to correct, supervision for creativity, supervision to create and supervision for prevention, respectively.

2) Overall and in specific aspects, the operation followed by vocational education standards was at a high level. These aspects were creating a learning society, vocational education management and desired characteristics of graduates, respectively.

3) Internal supervision performance of vocational Education together with supervision for creativity (X_4) and supervision to correct (X_1) together predicted level Effectiveness of operation follow by vocational education standards of institutes of vocational Education (y_{tot}) at the percentage of 88.50 with statistical significance level of .05. The regression equation was $= 0.15 + 0.74 (X_4) + 0.24 (X_1)$

Keywords: Internal Supervision, Standards of Institutes of Vocational Education

บทนำ

การศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความสามารถที่จะปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน คนจึงถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งพัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทาง

ร่างกาย สติปัญญา จิตใจและสังคม การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการปลูกฝังค่านิยม เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม รวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) โดยทั่วไปการ

บริหารจัดการงานในสถานศึกษาประกอบด้วย กระบวนการสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การบริหาร และการนิเทศการศึกษา แต่เนื่องจากในปัจจุบัน การนิเทศการศึกษาโดยศึกษานิเทศก์จากส่วนกลางไม่สามารถจะทำได้ อย่างทั่วถึง อันเนื่องจากการขยายตัวในด้านจำนวน และขนาดของสถานศึกษา รวมถึงจำนวนสาขาวิชาในสถานศึกษานั้น ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาในเรื่องดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมี การนิเทศภายในสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2566) โดยการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการทำงานที่ดำเนินการร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการร่วมมือกันปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ทั้งสถานศึกษาและครูผู้เรียนอยู่ในระดับที่พอใจ การจัดการศึกษาจะได้ผลดีต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ปรัชญาการจัดการศึกษา วิชาชีพที่ถูกต้อง กำลังคนที่เป็นครูอาชีวศึกษาที่มีเจตคติและวิธีการดำเนินงานอาชีวศึกษาที่ถูกต้อง หลักสูตรและวิธีสอนที่เหมาะสม เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีคุณภาพและจำนวนพอเหมาะ ผู้บริหารและการบริหารที่ทำได้ตรงเป้า (สมภพ สุวรรณรัฐ และสุวรรณี จริยะพร, 2560) และจากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายปฏิรูปการศึกษาซึ่งเน้น 4 ด้าน คือ การปฏิรูปหลักสูตรและการเรียนการสอน การปฏิรูปครู การปฏิรูปสถานศึกษา และการปฏิรูประบบการบริหารจัดการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2566)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าครูอาชีวศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของสถานศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาให้มีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาให้มีความรู้ มีทักษะและการ

ประยุกต์ใช้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับการศึกษา และมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (นิภาวรรณ ศรีเวช, 2561) โดยเหตุนี้การนิเทศที่จัดขึ้นจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนางานคือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาว่าจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและการพัฒนางานของครูอาชีวศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานนิเทศภายในของสถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4
2. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4
3. เพื่อศึกษาปัจจัยการนิเทศภายในของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4

วิธีการศึกษา

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive research)

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 จำนวน 269 คน ได้มาโดยใช้ตารางสำเร็จรูป Krejcie and Morgan (1970 : 607-610 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกันันท์, 2557) ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) กระจายตาม

ประเภทของสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพมีข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทสถานศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ส่วนที่ 2 สอบถามระดับการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา และสอบถามระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษามีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ Likert (1932 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกาพันธ์, 2551)

แบบสอบถามทั้งฉบับผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยง (reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา ของ Cronbach (1970 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2546) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา ของแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในเท่ากับ 0.92 และ แบบสอบถามถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา เท่ากับ 0.94

การเก็บข้อมูล ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามไปยังตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามจำนวน 269 คน ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมา 269 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การหาค่าความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage)

2. การแปลความหมายระดับการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา และระดับมาตรฐานของครูอาชีวศึกษา นำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2554) ดังนี้

1.00 -1.50 มีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.51 -2.50 มีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย

2.51 - 3.50 มีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง

3.51 - 4.50 มีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก

4.51 - 5.00 มีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด

3. การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน สำหรับการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2546) ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ระหว่าง 0.80 ขึ้นไป มีความสัมพันธ์ระดับสูง

ระหว่าง 0.60 - 0.79 มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างสูง

ระหว่าง 0.40 - 0.59 มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ระหว่าง 0.20 - 0.39 มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ

ที่ต่ำกว่า 0.20 มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ

4. วิเคราะห์ระดับการดำเนินงานนิเทศภายในและการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5. ปัจจัยการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการศึกษา

จากผลวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ระดับการดำเนินงานนิเทศภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.13$, S.D. = 0.44) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ทุกด้าน โดยการนิเทศเพื่อแก้ไข อยู่ในลำดับสูงที่สุด ($\bar{X}= 4.17$, S.D. = 0.49) รองลงมาคือ การนิเทศเพื่อการสร้างสรรค์ ($\bar{X}= 4.14$, S.D. = 0.46) การนิเทศเพื่อก่อ ($\bar{X}= 4.10$, S.D. = 0.52) และการนิเทศเพื่อป้องกัน ($\bar{X}= 4.09$, S.D. = 0.52) ตามลำดับ (ดังแสดงในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับการดำเนินงานนิเทศภายใน

การดำเนินงานนิเทศภายใน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การนิเทศเพื่อแก้ไข	4.17	0.49	มาก
2. การนิเทศเพื่อป้องกัน	4.09	0.52	มาก
3. การนิเทศเพื่อก่อ	4.10	0.52	มาก
4. การนิเทศเพื่อการสร้างสรรค์	4.14	0.46	มาก
โดยรวม	4.13	0.44	มาก

2. ระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.18$, S.D. = 0.45) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการสร้าง

สังคมแห่งการเรียนรู้ อยู่ในลำดับสูงที่สุด ($\bar{X}= 4.21$, S.D. = 0.50) รองลงมา คือ การจัดการอาชีวศึกษา ($\bar{X}= 4.18$, S.D. = 0.49) และคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาที่พึงประสงค์ ($\bar{X}= 4.14$, S.D. = 0.49) ตามลำดับ (ดังแสดงในตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาที่พึงประสงค์	4.14	0.49	มาก
2. การจัดการอาชีวศึกษา	4.18	0.49	มาก
3. การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้	4.21	0.50	มาก
โดยรวม	4.18	0.45	มาก

3. วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนการดำเนินงานนิเทศภายในของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา พบว่า การนิเทศเพื่อการสร้างสรรค์ (X_4) และการ

นิเทศเพื่อแก้ไข (X_1) เป็นตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอย และสามารถอภิปรายความผันแปรของระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา (y_{tot}) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย

มีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.885 (ดังแสดงในตารางที่ 4) ซึ่งแสดงว่า การนิเทศเพื่อ การสร้างสรรค์ และการนิเทศเพื่อแก้ไข ส่งผลต่อ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของ สถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาค กลาง 4 สามารถร่วมทำนายระดับการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา ได้ร้อยละ 88.50

โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้
สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของ
คะแนนดิบ คือ $= 0.15 + 0.74 (X_4) + 0.24 (X_1)$
สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของ
คะแนนมาตรฐาน คือ $= 0.74 (Z_4) + 0.26 (Z_1)$
(ดังแสดงในตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนการดำเนินงานนิเทศภายในของสถานศึกษาที่ ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	2	48.11	24.06	1023.61*	.00
Residual	266	6.25	0.02		
Total	268	54.36			
ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Beta	SE _b	t	Sig.
ค่าคงที่	0.15		0.09	1.66*	.09
การนิเทศเพื่อสร้างสรรค์ (X_4)	0.74	0.74	0.03	25.51*	.00
การนิเทศเพื่อแก้ไข (X_1)	0.24	0.26	0.03	8.77*	.00

อภิปรายผล

1. ระดับการดำเนินงานนิเทศภายใน ของสถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้ เนื่องจาก การศึกษามุ่งที่จะสร้างสรรค์สังคมให้มี ลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศ มุ่งสร้าง คนหรือพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ ต้องการในยุค 4.0 โดยให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งการ นิเทศภายในจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในด้ว นการวางแผนพัฒนาหลักสูตรวิธีสอนสื่อการวัดผล ประเมินผลการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา การบริหารเป็นประโยชน์ต่อครูและบุคลากรใน สถานศึกษา ในการพัฒนาความรู้ความสามารถ และพัฒนาพฤติกรรมการสอนของตนเองให้มี

ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ พันธุ์เพ็ญ โพธิ์ใบ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนา รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมศักยภาพการ จัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของวิทยาลัยการ อาชีพนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร และครูมีความพึงพอใจระดับมากและผู้เรียนมี ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของครูโดยรวม อยู่ในระดับมาก ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศ ภายใน ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความ เป็นประโยชน์และความถูกต้องโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ดังนั้นการนิเทศภายในและการกำกับ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานนิเทศภายใน เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมศักยภาพการจัดการ เรียนรู้ของครูได้มาตรฐานและมีคุณภาพภายใต้ สถานการณ์และความจำกัดของทรัพยากรคือ

ศึกษานิเทศก์ซึ่งมีจำนวนจำกัด ไม่สามารถนิเทศได้อย่างทั่วถึงและเจาะลึกถึงการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน มีการขยายตัวในด้านจำนวนสถานศึกษา ประกอบกับการศึกษาด้านอาชีวศึกษามีความหลากหลายในวิชาชีพความชำนาญ ความรู้เฉพาะสาขาทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ การจัดการศึกษานิเทศก์ให้ครบตามสาขาและเพียงพอจึงเป็นสิ่งที่ทำได้จำกัดการนิเทศภายในสถานศึกษาซึ่งเป็นทางออกด้านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาอันส่งผลต่อการที่จะพัฒนาบุคลากร ทุกคนให้สามารถทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นการสร้างความใกล้ชิดความคุ้นเคยในการทำงานร่วมกัน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกันและเกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกันในการทำงานนำไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินงาน

2. ระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารส่งเสริม และสนับสนุน ให้บุคลากรจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการสร้างบรรยากาศความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรทุกคนเท่าเทียมกัน ส่งเสริม และสนับสนุนบุคลากรได้พัฒนาความก้าวหน้าทางด้านวิชาชีพ จัดทำ พัฒนา และปรับปรุง ทรัพยากรในห้องถิ่น และรอบ ๆ ห้องถิ่น เพื่อนำมาใช้ ให้เกิดผลประโยชน์กับสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรวิทย์ ศรีอุทิศ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาของสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ กระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรของสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาของสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษา ดังนั้นการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาในปัจจุบันจะต้องให้

สอดคล้องกับการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ จึงต้องมีความร่วมมือกับสถานประกอบการในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการศึกษาและการวัดประเมินผล เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอาชีพและหรือมาตรฐานสากล ทักษะการคิด วิเคราะห์และแก้ปัญหา ทักษะทางภาษาและการสื่อสาร ทักษะด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ และทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเป็นทักษะที่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสามารถสนองต่อความต้องการกำลังคน ตลอดจนความต้องการของผู้เรียนเองที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ตรงตามสาขาที่เรียน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ เพื่อความก้าวหน้าตามเส้นทางอาชีพต่อไป

3. การดำเนินงานนิเทศภายในของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 เรียงตามอิทธิพลจากมากไปน้อย คือ การนิเทศเพื่อการสร้างสรรค์ และการนิเทศเพื่อแก้ไข เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 88.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้การดำเนินงานนิเทศภายในของสถานศึกษาคือ กระบวนการพัฒนาครู ให้สามารถทำงานร่วมกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง และปรับปรุงพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้นำพาให้สถานศึกษามีการพัฒนา และประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยผู้บริหารสถานศึกษาครู และบุคลากรในสถานศึกษามีการพัฒนาตนเอง ปรับปรุงตนเองให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงาน เพิ่มพูนความรู้ ทักษะความชำนาญ และประสบการณ์ต่าง ๆ ปฏิบัติงานตามหน้าที่ และความรับผิดชอบของตนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรวุฑ เรืองขจิต (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง

การพัฒนาารูปแบบกระบวนการนิเทศภายในของวิทยาลัยสารพัดช่างในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีการพัฒนาารูปแบบกระบวนการนิเทศภายในที่เป็นระบบและสอดคล้องกับบริบท ของสถานศึกษาแล้ว ย่อมสามารถนำไปใช้ได้จริง ทำให้เกิดการพัฒนาระบบปฏิบัติการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้ ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย สังคม อารมณ์จิตใจ และสติปัญญาอย่างเต็มศักยภาพและเหมาะสมตามวัย ดังนั้น การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน มุ่งมั่นผลสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเป้าหมายของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา เพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ได้รับการพัฒนาด้านการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีระดับความรู้ความสามารถและทักษะจากกระบวนการเรียนการสอนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแสดงออก ในการปฏิบัติงาน สติปัญญา และจิตใจ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์

1.1 สถานศึกษาควรมีการวางแผนและจัดทำโครงการนิเทศ ต้องมีการจัดทำล่วงหน้าก่อนที่จะดำเนินการนิเทศ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศมาใช้ในการวางแผนเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันและทำให้การนิเทศประสบผลสำเร็จผู้ที่นิเทศควรใช้รูปแบบการนิเทศที่หลากหลาย และสร้างบรรยากาศที่เป็นกัลยาณมิตร

1.2 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถที่ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

1.3 สถานศึกษา ควรมีการประชุมเพื่อชี้แจงบทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศให้ชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสถาบันอาชีวศึกษา

2.2 ควรศึกษาการพัฒนาารูปแบบการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการนิเทศภายในสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดอื่น

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อองค์ประกอบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- นิภาวรรณ ศิริเวช. (2561). การนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูอาชีวศึกษา [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี].
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 5). สุวีริยาสาส์น.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2546). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 7). สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พันธ์เพ็ญ โพธิ์ใบ. (2565). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อส่งเสริมศักยภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของวิทยาลัยการอาชีพนครศรีธรรมราช [การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์].
- วรุณี ศรีอุทิศ. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาของสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ กระทรวงศึกษาธิการ [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง].
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2566). 12 ปี สทศ. สู่องค์การมหาชน คุณธรรมส่งเสริมการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างยั่งยืนตามศาสตร์พระราชา. <https://www.niets.or.th/th/content/download/5485>
- สมภพ สุวรรณรัฐ และสุวรรณี จริยะพร. (2560). การส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะครูอาชีวศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 4(1).
- สรารุช เรืองขจิต. (2561). การพัฒนารูปแบบกระบวนการนิเทศภายในของวิทยาลัยสารพัดช่างในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี].
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2566). แนวทางการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา. หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุวิมล ตีรกาพันธ์. (2557). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 7). โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.